

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 71/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ioana Kornelija Komanického, bytom B., ktorou namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 zo 17. decembra 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ioana Kornelija Komanického o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2005 doručená sťažnosť Iona Kornelija Komanického (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 zo 17. decembra 2004.

Zo sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že sťažovateľ „sa svojou žalobou zo dňa 16. mája 2002 domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil žalovaným správny orgánom povinnosť vydať zákonné rozhodnutie vo veci jeho hlavnej účastníckej telefónnej stanice. Podaním zo dňa 30. mája 2004, ktoré bolo súdu doručené dňa 2. júna 2004 žalobca (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ) žiadal o oslobodenie od súdneho poplatku a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov“. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 zo 17. decembra 2004 rozhodol o sťažovateľovom návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov tak, že mu oslobodenie od súdneho poplatku nepriznal.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza: „Myslím si, že spravodlivý súdny proces nie je ten, keď k nemu ani prakticky nedôjde a teda nie je žiadny, a to len preto, že účastník konania – navrhovateľ nie je v stave uniesť ťarchu finančného bremena, ktorú na neho súd uvalí, neprihliadajúc na reálne a existujúce možnosti. (...) Z toho je vidieť, že najvyšší súd pochybil, keď obišiel uvedený zákon, následkom čoho mi nebola poskytnutá dostatočná právna a súdna ochrana, na ktorú mám ústavný nárok a ktorú majú na mysli ods. 1), čl. 46 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru, pokiaľ ide o právo k prístupu na reálny súd.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „rozhodol takto:

1) Vyslovuje, že základné a ľudské práva Ioana Kornelija Komanického podľa ods. 1), čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a ods. 1), čl. 6 Dohovoru o ich ochrane, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom u neho pod sp. zn. 3 Sžnč 1/2004, porušené boli.

2) Prikazuje Najvyššiemu súdu SR, aby v konaní vedenom u neho pod sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 neodkladne pokračoval a toto konanie z titulu nezaplatenia súdneho poplatku nezastavoval.

3) Priznáva Ioanovi Kornelijovi Komanickému spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 80 tis. Sk (slovom osemdesiat tisíc korún slovenských), ktoré je mu povinný Najvyšší súd SR so sídlom v Bratislave zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto súdneho rozhodnutia.

4) Ukladá Najvyššiemu súdu uhradiť trovy tohoto súdneho konania právnenému zástupcovi sťažovateľa na jeho označený účet v peňažnom ústave, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohoto súdneho rozhodnutia“.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodňuje sťažovateľ tým, že „porušovateľ ústavného i ľudského práva podľa Dohovoru nedôvodne a v rozpore so zákonodarstvom tohoto štátu mi znemožnil a vlastne odňal právo na reálny súd, čím mi vo svojej kompetencii nezabezpečil dostatočnú právnu ochranu, ktoré majú na mysli mnou namietané porušenia práv garantované našou ústavou i Dohovorom. Navrhovaná výška satisfakcie zodpovedá závažnosti porušenia mojich práv, a to už s ohľadom aj na skutočnosť, že zmarením tohoto súdneho konania hneď v jeho zárodku mi vznikla nepriamym zapríčinením tohto súdu aj škoda väčšieho rázu materiálnej povahy“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (sťažovateľa).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie, a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak by namietaným postupom orgánu štátu, v tomto prípade najvyššieho súdu, nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 56/03, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ 16. mája 2002 podal žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Najvyšší súd 24. mája 2004 vyzval sťažovateľa na predloženie splnomocnenia pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred najvyšším súdom a na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ listom z 31. mája 2004 požiadal o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku, v dôsledku čoho 12. júla 2004 bol sťažovateľ vyzvaný na predloženie potvrdenia o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch za účelom rozhodnutia o jeho žiadosti. Sťažovateľ na základe výzvy najvyššiemu súdu predložil potvrdenie Sociálnej poisťovne, z ktorého vyplývalo, že je poberateľom starobného dôchodku, a keďže žiadne iné doklady preukazujúce odôvodnenosť jeho žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku nepredložil, najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 zo 17. decembra 2004 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva: „*Postup súdu podľa § 138 OSP je dôvodný v tých prípadoch, keď je zo strany žalobcu bezpochyby preukázané, že jeho osobné, rodinné a majetkové pomery, mu nedovoľujú zaplatiť požadovaný súdny poplatok. Tieto skutočnosti musí žalobca preukázať hodnoverným spôsobom a príslušnými dokladmi. (...) Vzhľadom k tomu, že žalobca nepreukázal*

hodnoverným spôsobom svoju nepriaznivú sociálnu situáciu, s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku, rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.“

Podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) „Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú“. Z citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd je oprávnený priznať účastníkovi konania oslobodenie od súdnych poplatkov za splnenia uvedených podmienok.

Z oprávnenia súdu priznať účastníkovi konania oslobodenie od platenia súdnych poplatkov však nemožno generovať právo účastníka konania na priznanie takéhoto oslobodenia ani vtedy, ak sú na to kumulatívne splnené všetky podmienky. Najvyšší súd teda postupoval v súlade s platným Občianskym súdnym poriadkom (§ 138 ods. 1 OSP), keď sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

Ústavný súd podľa svojej doterajšej judikatúry konštatuje (m. m. I. ÚS 24/00, IV. ÚS 42/03), že postup a rozhodnutie, v ktorom je uložená povinnosť účastníkovi konania zaplatiť súdny poplatok za návrh, nemožno podriaďiť pod pojem „jeho vec“ v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Konanie o zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol vyrubený sťažovateľovi, nie je konaním o jeho právach, o ktorých ochranu požiadal všeobecný súd, a nemá vplyv na vecné prerokovanie sporu.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v predmetnej veci nemôže s úspechom namietat' porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžnč 1/2004 zo 17. decembra 2004.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na takýto záver ústavného súdu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2005